

ЗВІТ
результати оцінювання освітнього процесу здобувачами першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти»
факультету «Дизайн» освітньо-професійної програми
«Графічний дизайн»
(осінній семестр 2020/2021 н.р.)

Опитування здобувачів вищої освіти щодо якості освітнього процесу за визначеною освітньою програмою здійснюється відповідно до Положення про опитування учасників освітнього процесу в Харківській державній академії дизайну і мистецтв.

Таке опитування є формою участі здобувачів вищої освіти у системі внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та реалізації принципу «студентоцентрованого» навчання.

Метою моніторингу було вивчення рівня задоволеності здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти якістю освітнього процесу.

Для отримання даних було використано анкетування студентів 1-2-го курсів.

Опитування проводилось 12.12.2020 р. Характеристика вибірки: 45 респондентів (43,68% від загальної кількості) студентів 1-2 курсів, здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти факультету «Дизайн» (освітня програма «Графічний дизайн») денної форми навчання.

Опитування щодо оцінювання якості навчальних курсів є одним з важливих інструментів контролю якості викладання, змісту й форми навчальних планів, зокрема тому, що дозволяє виявити проблемні ситуації. В опитуванні брали участь 43,68% від загальної кількості студентів, що опановують освітньо-кваліфікаційну програму «Графічний дизайн», і це утруднює проведення кількісного аналізу отриманих результатів з дотриманням належних критеріїв репрезентативності. Отже, зосередимося на змістовному аналізі результатів анкетування (11 «закритих» питань).

Результати аналізу відповідей на питання «Чому Ви обрали для навчання ХДАДМ?» свідчать: більшість з опитаних студентів (48,9%) обрали для навчання в ХДАДМ освітню програму «Графічний дизайн» тому, що впевнені – в ХДАДМ вони можуть отримати гарну освіту за обраною спеціальністю. 17,8% респондентів вирішили продовжити в Харківській державній академії художню освіту, 8,9% відповіли, що обрали саме ХДАДМ тому, що тут вже навчалися їх друзі. Те, що в ХДАДМ викладають відомі митці не важливе для студентів, які взяли участь в опитуванні (0%). А що саме важливе – респонденти не пояснили: «Інше (що саме?)» – 24,4% відповідей.

Результати відповідей на питання «Чому Ви обрали для навчання ХДАДМ?» представлені в таблиці 1.

Таблиця 1

Відповіді на питання: «Чому Ви обрали для навчання ХДАДМ?»

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
В ХДАДМ викладають відомі митці	-
Продовжив (ла) художню освіту	17,8
Гарне навчання за обраною спеціальністю	48,9
Тут вже навчалися мої друзі	8,9
Інше (що саме?)	24,4

Важливу інформацію отримано при аналізі відповіді на питання «Що для вас більше важливо отримати в результаті навчання в ХДАДМ?»

Пріоритет для більшості – отримати цікаву професію (46,6% респондентів), бажання отримати практичні навички, які можна відразу використовувати в роботі на першому місці для 38% і на другому місці для 33,3% респондентів. Лише 11% опитаних вважають першорядним вміння посідати новими знаннями, які допоможуть швидко адаптуватися на арт ринку і в житті, для 6,7% опитаних у списку пріоритетів опанування знаннями на другому місці, для 24,4% – на третьому.

4,4% респондентів указали, що для них важливо (1 місце у списку) отримати диплом, для 6,7% респондентів бажання отримати диплом про «закінчення» – на другому місці (рис.1).

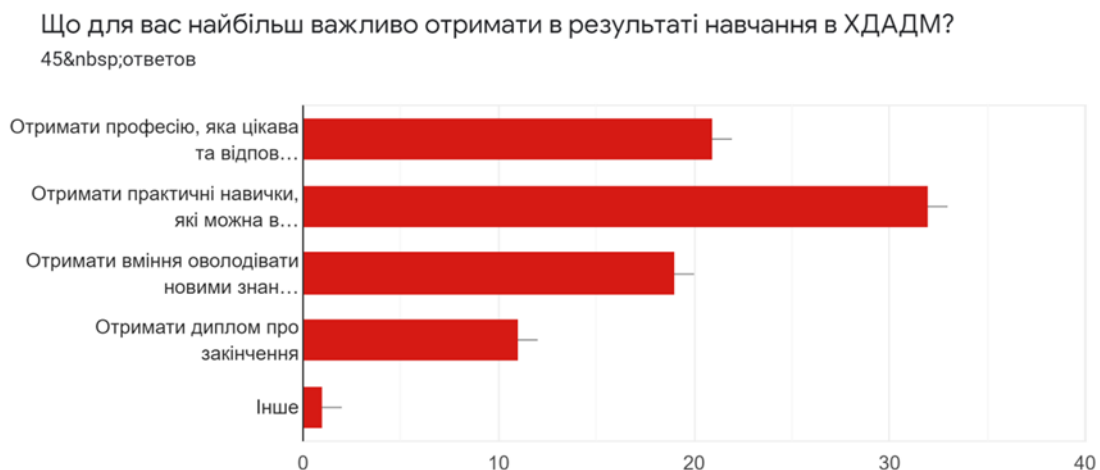

Рис.1 – Кількість варіантів відповідей на питання «Що для вас більше важливо отримати в результаті навчання в ХДАДМ?»

Результати відповідей на питання «Що для вас більше важливо отримати в результаті навчання в ХДАДМ?» представлені в таблиці 2.

Відповіді на питання: «Що для вас більше важливо отримати в результаті навчання в ХДАДМ?»

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %		
	1 місце	2 місце	3 місце
Отримати професію, яка цікава, відповідає здібностям	46,6	-	-
Отримати практичні навички, які можна відразу використовувати у роботі	38	33,3	-
Отримати вміння опанування новими знаннями, які допоможуть швидко адаптуватися на арт-ринку і в житті	11	6,7	24,4
Отримати диплом про закінчення	4,4	6,7	-
Інше (що саме?)	-	-	-

За результатами аналізу відповіді на питання «Структура освітньої програми «Графічний дизайн» відповідає Вашим очікуванням?» структура програми повністю відповідає очікуванням 5,6% студентів, більша частина респондентів (57,8%) указали, що програма, в цілому, виправдовує очікування. Отже, задовольнили свої бажання 63,4% студентів, які навчаються за освітньо-кваліфікаційною програмою «Графічний дизайн». Освітня програма, більшою мірою, не відповідає очікуванням 20% і не відповідає очікуванням 15,6% респондентів. 1% респондентів вказали, що не замислювалися над питанням очікувань щодо структури програми, за якою будуть опановувати вищу художню освіту протягом чотирьох років.

Результати відповідей на питання «Структура освітньої програми «Графічний дизайн» відповідає Вашим очікуванням?» представлені в таблиці 3.

Таблиця 3

Відповіді на питання: «Структура освітньої програми «Графічний дизайн» відповідає Вашим очікуванням?»

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
Повністю відповідає	5,6
В основному, відповідає	57,8
В більшій мірі, не відповідає	20
Не відповідає	15,6
Не замислювався (лась) над цим питанням	1

Про високий рівень організації практичних занять в ХДАДМ свідчить те, що 75,6% студентів, які брали участь в опитування, задоволені (цілком – 20%, частково – 55,6%) тим, як в академії організовані практичні заняття; 22,2% респондентів виказали незадоволення, а 2,2% респондентів зізналися в тому, що вони не замислювались над питанням: задоволені чи ні організацією практичних занять?

Результати відповідей на питання «Ви задоволені організацією практичних занять за фахом?» представлені в таблиці 4.

Таблиця 4

Відповіді на питання: «Ви задоволені організацією практичних занять за фахом?»

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
Цілком задоволений	20
Частково задоволений	55,6
Не задоволений	22,2
Не замислювався (лась) над цим питанням	2,2

Опитування показало, що 73,3% студентів в цілому, задоволені змістом теоретичних занять. 28,9% респондентів цілком задоволені, 44,4% – частково задоволені. Незадоволені змістом теоретичних занять 26,7% студентів, які взяли участь в опитуванні.

Результати відповідей на питання «Ви задоволені змістом теоретичних занять?» представлені в таблиці 5.

Таблиця 5

Відповіді на питання: «Ви задоволені змістом теоретичних занять?»

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
Цілком задоволений	28,9
Частково задоволений	44,4
Не задоволений	26,7
Не замислювався (лась) над цим питанням	-

Питання «Ви задоволені тим, як організована самостійна робота студентів академії?» дещо провокаційне, тому що керівництво навчального закладу створює умови для організації самостійної роботи студентів і надає змогу організувати свою роботу в залежності від рівня особистісної зрілості. Аналіз відповідей свідчить, що більше третини респондентів (31,1%) цілком

задоволені умовами, що створені для самостійної роботи керівництвом академії. Частково задоволені 48,9% опитаних, не задоволені – 20%.

Результати відповідей на питання «Ви задоволені тим, як організована самостійна робота студентів академії?» представлені в таблиці 6.

Таблиця 6

Відповіді на питання: «Ви задоволені тим, як організована самостійна робота студентів академії?»

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
Цілком задоволений	31,1
Частково задоволений	48,9
Не задоволений	20
Не замислювався (лась) над цим питанням	-

Окрему увагу в опитуванні (анкеті) було приділено системі оцінювання та справедливості оцінювання результатів навчальної діяльності студентів.

За результатами опитування переважна більшість студентів (77,8%) не мають нарікань щодо прозорості та чесності оцінювання результатів навчальної діяльності. 31,1% респондентів вважають, що оцінювання завжди, 46,7% – у більшості випадків чесно і прозоре. 17,7% студентів вважають, що їх діяльність не завжди оцінюють чесно і прозоро.

Результати відповідей на питання «Оцінювання знань викладачами відбувається прозоро та чесно?» представлені в таблиці 7.

Таблиця 7

Відповіді на питання: «Оцінювання знань викладачами відбувається прозоро та чесно?»

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
Так, завжди	31,1
У більшості випадків	46,7
Не завжди	17,7
Не замислювався (лась) над цим питанням	4,5

Аналіз результатів відповідей на питання: «Що б Ви хотіли змінити у студентському житті ХДАДМ?» показав, що 77,8% опитуваних на перше місце поставили покращення технічного оснащення аудиторій та майстерень, 11,1% – якість викладання. На другому місці для 20% респондентів – організація дозвілля. 33,3% опитуваних хотіли б змін у відносинах студент-викладач», 8,9%

хотіли б змінити умови проживання у гуртожитку. Для 24,4% питання якості викладання на третьому місці у пріоритетах, для 13,3% – на четвертому. 2,2% опитаних вказали, що хотіли б щось змінити, але не пояснили, що ж саме? (рис.2).

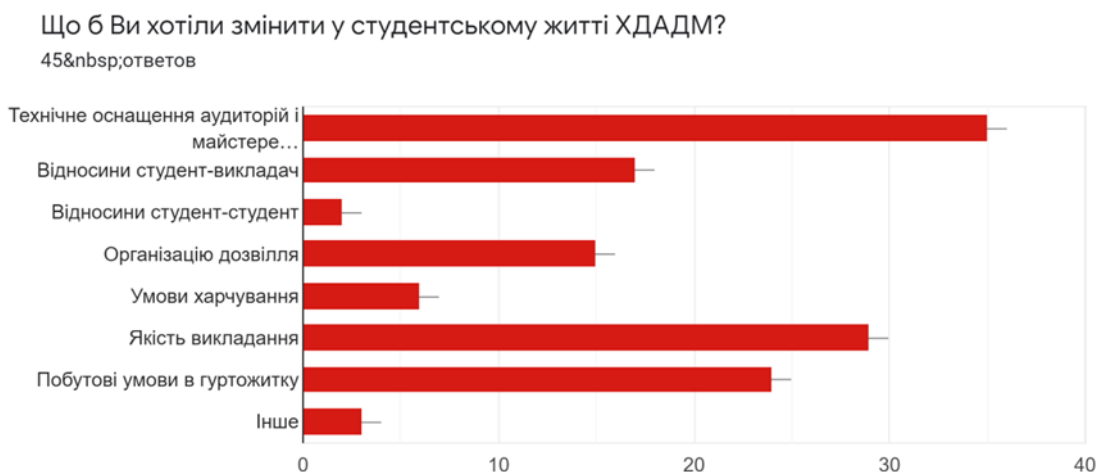

Рис.2 – Кількість варіантів відповідей на питання: «Що б Ви хотіли змінити у студентському житті ХДАДМ?»

Результати відповідей на питання «Що б Ви хотіли змінити у студентському житті ХДАДМ?» представлені в таблиці 8.

Таблиця 8

Відповіді на питання: «Що б Ви хотіли змінити у студентському житті ХДАДМ?»

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %			
	1 місце	2 місце	3 місце	4 місце
Технічну оснащеність аудиторій і майстерень	77,8	-	-	-
Відносини студент-викладач	4,4	33,3	-	-
Відносини студент-студент	-	-	2,2	-
Організацію дозвілля	-	20	11,1	-
Умови харчування	-	-	11,1	-
Якість викладання	11,1	6,6	24,4	13,3
Побутові умови у гуртожитку	2,2	8,9	4,4	15,5

Інше (що саме?)	4,4	-	-	-
-----------------	-----	---	---	---

Результати проведеного аналізу свідчать про те, що переважна більшість студентів, які взяли участь в опитуванні (57,8%), повністю задоволена тим, що обрали Харківську державну академію дизайну і мистецтв і напрямок підготовки «Графічний дизайн». 31,1% респондентів задоволені частково.

Результати відповідей на питання «Ви задоволені тим, що навчаєтеся в академії на напрямку підготовки «Графічний дизайн»? представлені в таблиці 9.

Таблиця 9

Відповіді на питання: «Ви задоволені тим, що навчаєтеся в академії на напрямку підготовки «Графічний дизайн»?»

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
Повністю задоволений	57,8
Частково задоволений	31,1
Скоріше задоволений	11,1
Не замислювався (лась) над цим питанням	-

Переважна більшість (49,6%) студентів, які брали участь в опитуванні – молоді 18 років.

Більше третини (37,5%) респондентів – підлітки віком 17 років.

Лише 8,6% респондентів віком в 19, 4,3% опитуваних віком 20 років.

Результати відповідей на питання «Скільки вам років?» представлені в таблиці 10.

Таблиця 10

Відповіді на питання: «Скільки вам років?»

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
17	37,5
18	49,6
19	8,6
20	4,3

Більшість респондентів – студенти 1 курсу (57,8%). 42,2% опитуваних – студенти 2 курсу.

Результати відповідей на питання «На якому курсі Ви навчаєтесь?» представлені в таблиці 11.

Таблиця 11

Відповіді на питання: «На якому курсі Ви навчаєтесь?»

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
1	57,8
2	42,2

Дані проведеного аналізу дозволяють зробити ряд позитивних висновків щодо мотивів вибору саме Харківської державної академії дизайну і мистецтв – більшість студентів, що взяли участь в опитуванні (48,9%) свідомо обирали навчальний заклад зі впевненістю, що саме в ХДАДМ вони можуть отримати вищу художню освіту за обраною спеціальністю.

Для 8,9% респондентів мотив вибору навчального закладу вплинули позитивні враження від навчання в академії представників референтної групи «друзі».

З урахуванням того, що значна частина вибірки – студенти 1 курсу (57,8%) віком 17 років (37,7%), а осіб 17 років, за класифікацією ВОЗ¹, віднесено до групи «підлітки», дані опитування про врахування думки «друзів» для формування мотивації вибору навчального закладу можуть бути використані для підвищення ефективності заходів щодо інформування майбутніх абітурієнтів про можливості, які вони можуть використати при проєктуванні подальших освітніх маршрутів, виходячи з майбутнього на шляху творчої та особистісної самореалізації.

Сучасні підлітки впевнені, що інформаційними технологіями та графічними програмами володіють краще, ніж представники старшого віку – отже, для 17 річних студентів, які обрали освітньо-кваліфікаційну програму «Графічний дизайн» наявність серед викладачів ХДАДМ відомих митців не виявилось вирішальним фактором (0%) при виборі навчального закладу.

На жаль, 24,4% опитуваних не пояснили, що саме «інше» для них стало вирішальним фактором при виборі навчального закладу.

Пріоритет для 46,6% респондентів – отримати цікаву професію. Переважна більшість студентів, які брали участь в опитуванні, надає переваги можливості отримати практичні навички, які можна відразу використовувати в роботі (38% перше, 33,3% – друге місце). На жаль, вміння посідати новими знаннями лише 11% респондентів вважають першорядним, для 24,4% опитуваних це вміння лише на третьому місці.

Для 4,4% опитуваних є першорядним, а для 6,7% – на другому місці серед пріоритетів – бажання отримати диплом про «закінчення». Отже, у цієї групи респондентів не зафіксовано (на момент опитування) спрямованості на безперервне навчання протягом всього життя.

Переважає більшість опитаних (57,8%) в цілому, виправдала свої очікування, обравши «Графічний дизайн», а 5,6% респондентів повністю

¹ <http://gazeta-bam.ru/news/media/2017/1/20/klassifikatsiya-vozzrastov-prinyataya-vsemirnoj-organizatsiej-zdravoohraneniya-voz/>

задоволені структурою освітньої програми, за якою будуть опановувати вищу художню освіту протягом чотирьох років.

На загальну думку 75,6% респондентів, практичні заняття за фахом для студентів, які обрали освітню програму «Графічний дизайн», організовано в академії на високому рівні. Незадоволеність 22,2% респондентів з'ясовна – опитування проводилось в умовах дистанційного навчання. На жаль, в цих умовах досить важко організувати практичні заняття на належному рівні. Між тим, «незадоволеність» може свідчити про низький рівень особистісної зрілості незадоволених – один з показників особистісної зрілості – вміння враховувати об'єктивні чинники при оцінці ситуації.

У цілому, 73,3% опитаних задоволені змістом теоретичних занять (28,9% – цілком задоволені змістом теоретичних занять, 44,4% – задоволені частково). Водночас викликає занепокоєння той факт, що 26,7% не задоволені. «Незадоволеність» може бути проявом так званого «кліпового мислення», притаманного значній частині сучасної молоді віком від 17 і більше років, показником рівня особистісної зрілості.

Дуже втішним є побажання збільшити кількість лекцій з історії мистецтв і курсу англійської мови (питання: «Ваші пропозиції та побажання?»)

Подальші розвідки мотивації вибору навчальних дисциплін дадуть змогу прояснити це питання з метою підвищення ефективності навчальної діяльності з урахуванням особливостей і рівня сформованості когнітивних функцій студентів.

Аналіз відповідей на питання: «Ви задоволені тим, як організована самостійна робота студентів академії?» показав, що 31,1% опитуваних взяли на себе відповідальність за організацію самостійної роботи (при дистанційній формі організації навчального процесу) і цілком задоволені умовами, наданими керівництвом академії. Майже половина (48,9%) задоволена частково – і це не дивно, бо більшість підлітків на попередньому рівні посідання освітою не сформовані навички самоактуалізації. 20% респондентів натякнули своїми відповідями, що не завжди готові нести відповідальність за організацію самостійної роботи (нагадуємо: в умовах дистанційного навчання!), що є свідченням виражених показників екстернального локусу контролю. Отримані дані потребують уточнення в ході подальших розвідок для виявлення рівня сформованості образу «Я» студентів і організації корекційних заходів з метою формування навичок ціле утворення, самоактуалізації та самооцінювання результатів як навчальної, так і творчої діяльності.

Переважна більшість опитаних (77,8%) показала, що, в цілому, не має нарікань щодо прозорості та чесності оцінювання результатів навчальної діяльності. Той факт, що 4,5% респондентів не замислювалися над питанням «прозорості та чесності оцінювання» свідчення як раз «прозорості та чесності» – бо, інакше, над цим питанням студенти як раз замислилися б.

Покращення технічного оснащення аудиторій та майстерень – це питання перше, за вагою, для 77,8% опитуваних. 33,3% респондентів бажали б змін у відносинах «студент-викладач» – і це питання потребує подальшого вивчення.

Перше-друге місця у пріоритетах – організація дозвілля (20%). На жаль, студенти першого курсу (переважна кількість респондентів) не змогли насолодитись студентським життям цього року в умовах дистанційного навчання. Але виникає занепокоєння той факт, що опитані не готові взяти на себе відповідальність за організацію власного дозвілля (не зафіксовано пропозицій), а схильні перекласти відповідальність на керівництво академії, що є свідченням вираженості екстернального локусу контролю і рівня особистісної зрілості – як студенти уявляють організацію дозвілля керівництвом академії в умовах дистанційного навчання? Хто нестиме відповідальність за зміни у відносинах «студент-студент» (2,2% відповідей)?

Переважає більшість студентів, які брали участь в опитуванні (57,8%), повністю задоволена тим, що обрали Харківську державну академію дизайну і мистецтв і напрямок підготовки «Графічний дизайн».

Лише на одне «відкрите» питання: «Ваші пропозиції та побажання?» 24,4% опитуваних надали розгорнуті відповіді. Слід відзначити їх невелику кількість. На жаль, студенти не проявили активності у доповненні «закритих» питань – зазвичай відкриті питання пропускаються.

Нижче як приклади наведено найбільш показові та водночас типові коментарі.

- Виспатись.
- Деякі вчителі зовсім не виходять на зв'язок протягом дистанційного навчання. Тільки інколи дають завдання, не консультуючи, та знов зникають.
- Введення курсу англійської мови.
- Прошу забезпечити усі корпуси академії гарячою водою та нормальним опаленням в особливості у кабінетах живопису та малюнку.
- Прошу зробити охороняємо місце в академії для велосипедів, самокатів.
- Будь ласка, зробіть можливість у їдальні розраховуватись карткою або безконтактною оплатою.
- Поставити у їдальню мікрохвильову піч вільного доступу для студентів, що приносять їжу з дому.
- Поставити у їдальні безкоштовний кулер з питною водою.
- Докупіть високі мольберти. У кабінеті живопису на 3-му поверсі у 3-му корпусі не вистачає високих мольбертів, деякі студенти пишуть лише стоячі, тому доводиться шукати мольберти по інших аудиторіях.
- Скоріш відкрити академію, щоб ми мали змогу навчатися.
- Жити в гуртожитку неможливо. Дуже холодно в академії.
- Було б дуже гарно, якби викладачі окрім видання завдань та коротких консультацій по виконаній роботі, ще б розповідали більше корисної інформації для швидкого розвитку і навчання студентів за певним фахом.

- Деякі викладачі дуже довго реагують на повідомлення під час дистанційного навчання, адже не всі студенти відразу чітко розуміють суть завдання та здатні виконувати все самостійно без консультації.
- Додати в програму більше сучасних предметів і вивчати те, що потрібно в сучасному світі, або хоча б замінити все обладнання, бо ми користуємося інструментами, які залишилися в академії ще з минулого століття.
- Давати знання і навчати так, що б це коштувало тих величезних грошей, які я плачу за навчання.
- Дуже не вистачає лекцій з історії мистецтв.

Під час аналізу результатів анкетування складалось враження, що опитування стало для частини студентів можливістю «достукатись» до адміністрації, нарешті висловити «наболіле» або ж своє захоплення.

Фактично, саме ці відповіді дають можливість зафіксувати проблемну ситуацію та за можливості скорегувати чи виправити її.

Дуже зворушливе побажання: «Скоріше відкрити академію, щоб ми мали змогу навчатися».

Про низький рівень особистісної зрілості опитуваних свідчить те, що викладачів респондент (студент вищого мистецького закладу освіти) називає «вчителями».

Кому адресовано побажання «виспатись»? Керівництву академії?

«Давати знання і навчати» – тож, відповідальність не на тому, хто навчається, а на тому, хто навчає? Між тим, за навчальними планами, більшість часу у закладах вищої освіти виділено саме на самостійну роботу студентів по опануванню знаннями.

Хто нестиме відповідальність за «швидкий розвиток»? Хіба не сам студент, який не сформував у себе, на момент вступу до вищого закладу мистецької освіти, навичок самореалізації?

Отже, наявність запиту на «швидкий розвиток» свідчить про необхідність організації для студентів корекційних заходів з метою формування навичок цілеутворення, самоактуалізації.

Відповіді «не замислювався над цим питанням» (від 1% до 4,5%) можуть свідчити як про незацікавленість респондентів, так і бути проявом низької сформованості навичок самостійно оцінювати свої освітні результати та проєктувати подальші освітні маршрути, виходячи з майбутніх професійних завдань.

Наявність змістовних відповідей на відкриті питання є додатковим підтвердженням того, що в опитуванні взяли участь насамперед ті, хто мав чітко окреслену думку, позитивну чи негативну, й щобільше, прагнув донести її до адміністрації шляхом відкритих відповідей.

Студентське опитування, як частина діяльності Робочої групи із забезпечення якості освітньої діяльності, поруч із вивченням поглядів викладачів, випускників і працедавців, дотриманням академічної доброчесності дає об'єктивний матеріал для вдосконалення навчального процесу, включно з

поглибленням soft skills (соціальних навичок і умінь) та покращення управлінських процесів в Харківській державній академії дизайну і мистецтв.

15.12.2020 р.

Голова робочої групи
з забезпечення якості
освітньої діяльності ХДАДМ

Наталя БІЛЬДЕР